

Questione de le Strie.

A. 51205

Questiones lamearuz fratris Samuelis de cassinis Or. minorum ob. regularis.

Questionē quādā de lamīs quas strigas vocāt sepe nūero vētilatū
cū tñ i ea nō fuerit vsqz adhuc aptius rei vītas exposita. nūc breui
cōpēdie eliquare de hac ipsa re in aio est. Algor enim p̄scie stimulo: cū
videā plerosqz p̄ incuriā in errozē labi turpiter ac segniter. ⁊ vt i quasi
prospectu sit ipsius rei alta difficultas arduas magis in corpore q̄onis
contentas conclusiones hic subnecto. ⁊ sunt hec.

Prima p̄clo. Si diabolus inuenerit corp⁹ aptū natū moueri nec tñ di
spositū potētia p̄p̄inqua pōt illō assumere s̄z nō mouē.

Secda p̄clo. Si inuenit dispositū potētia p̄p̄inqua pōt assumē ⁊ mouē.

Tertia p̄clo. Si inuenit nō aptū natū nāliter moueri ⁊ dispositum
supnāliter ad moueri: ⁊ illa supnālis dispō sit ad finem
bonū mediātū qz v̄z possit mediare actus deformati q̄
sit ipsius diaboli: tunc diabolus ⁊ pōt assumē ⁊ mouē.

Quarta p̄clo. Si sit dispositū ad finē bonum mediātū quē v̄z mediat
actus difformitatis boīs: tūc ēt assumere pōt ⁊ mouere.

Quinta p̄clo. Si sit dispositū ad finē bonū oīo imediatū: tūc nō potest
assumere neqz mouere nec quasi testis adesse illi motui
quem opatur immediate diuina vis.

Sexta p̄clo. Qñ soluz supnāliter disponit: si solū moueat a deo ime
diate: tūc est miraculū s̄z intercedat p̄ntia angeli vt sc̄m
est in delatione abacuch ⁊ helie ⁊ philippi.

Septia p̄clo. Corpus dispositū illis duob⁹ modis p̄mis nō posset de⁹
imediate mouere de potentia ordinata ne videret esse
imediata cā malozū culpe. de potētia dō absoluta posset
qz posset ratificare illos actus al̄s diuina lege p̄b̄bitos
p̄ter q̄ actū odij diuini ne videret deus negare seipsū.

Utrum diabolus possit deferre hoīes de loco ad locū cā alicui⁹ male
 ficij ppetrādi. z vñ p⁹ qd sic tū rōe tū ex⁹ sic substantie separe mouēt
 orbes ergo z diabolus p̄t mouē corpa boīz: añs ē manifestuz: p̄batio
 pñe qz eiusdē nāe ē diabolus cui⁹ z angelus mouēs celū: p̄terea substā
 tie separe siue angeli pñt se trāsferre d loco ad locū ergo pñt trāsferre
 alia corpa añs ē oīz theologoz z p̄z ex euāgelio missus ē gabriel an
 gelus a deo i ciuitatē galilee zc. p̄batio pñe qz si pñt applicare seip̄os
 corpib⁹ z eē i loco cū nō sint locabiles locatione circūscriptina q̄toma
 gis pñt applicare corpa corpib⁹ q̄b⁹ p̄petit ee in loco circūscriptine: arg.
 t̄z p locū a miori. Itē abacuc fuit delat⁹ ab angelo ad danielē p lōga ter
 raz spacia ergo z āgelus mal⁹ p̄t id facē qz sūt eiusdē nāe. Itē saluator
 nr̄ fuit delat⁹ vt p̄z ex euāgelio. Itē simō magus fuit delat⁹ p aera corā
 nerone ab āgelo aut malo aut bono: nō bono qz nō pugnaret aduersus
 ap̄los g⁹ a malo g⁹ diabolus p̄t deferre hoīes de loco ad locū. In oppo
 sitū arguo sic. nullus actus miraculosus p̄currit i pducēdo actū pecca
 ti deferre corp⁹ nō facilitatū siue nō nālī dispositū ad deferri p aliqua
 terraz spacia a spū ē act⁹ miraculosus ergo deferre sic corp⁹ nō p̄cur
 rit i pducēdo actuz peccati q̄ act⁹ peccati ē postea ipse ludus. maior est
 nota theologo qz cū miraculuz possit a solo deo cāri videret deus fauē
 peccato z velle peccatū qd ē impossibile. p̄batō mioris p̄z. n. qd nā hūana
 nō h̄z hāc pprietatē que ē eē idistite ad quēcūqz loca quocūqz mō de
 ferribilē. Est. n. solū deferribilis a corpib⁹ debito mō z debiqz circūstā
 tijs adaptatū ad hoc vt p̄z. qd at deferat a spū hoc nō ē nāle simplr s̄z f̄z
 qd aliquo mō facilitatū z tūc ē nō sequit qd sit miraculosum qñ defert
 facilitatū vt. j. videbit: qz tūc erit aliquo mō nāle spūi z nō miraculosuz
 ex pte vtriusqz. P̄terea iste act⁹ sic deferēdi ē miraculosus vt p̄babit
 ergo est a solo deo pducibilis ergo nō a diabolo. p̄. p̄ciliū acquirē. 26.
 q. 4. c. ep̄i. dicit eē hereticū credē hmōi delationē vt p̄babit declarando
 illud. c. ergo zc. Respondeo dicendū qd ps negatina cōclusiōis ē v̄a qd
 vñ diabolus nō possit deferre hoīes de loco ad locū cā alicui⁹ maleficij
 ppetrādi z argumēta i oppositū adducta optie pcludūt p cui⁹ veritatē
 elucidatōe sciēdū p̄mo qd actū pducibiliū alijs ē volūtari⁹ ali⁹ nālīs.
 Volūtarius ali⁹ ē nālī ordiat⁹ vt sunt hi oēs actus quos diuina lex aut
 impat aut p̄mēdat aut admittit. Alius ē nō ordiat⁹ nālī vt sunt hi oēs
 act⁹ quos diuina lex p̄hibet execrat z dānat. Nālīs itēz ē duplex. ali⁹ nā
 liter ordiat⁹ z eueniēs vt i plurib⁹ vt. s. h̄z determinatā cāz. ali⁹ v̄o nō. isti
 act⁹ oēs vt i duplici dīa p̄stituti pñt p̄duci alio duoz modoz aut act⁹:

ue aut passive. Actine qdē pnt p̄siderat act⁹ manare a pducere z in eo
recipi aliqd de nouo vt qñ qd pducit actū castigādi filiū z aliū actū
occidēdi hoīez z qñ ignis pducit actū p̄burēdi vterqz. n. istoz recipit
de nouo aliqd i se qd nō fieret si deus ista faceret qz nil de nouo reci-
pet. Qñ ergo isti act⁹ pducunt a volūtate vl' ab agēte nāli p̄ncipalit nū
q̄ pnt eē recte pducti nisi diuina lege aut a nā impent aut pmitant. Il-
li igit q vetant a diuina lege z quos nā vetat a deo solo rectificari pnt vt
patuit i ātīqua lege vbi aliqui licuit fenerari vl' tollē alienū vel h̄re plu-
res vxores vel accipē vxorē fornicaria z filia multa z vt p̄z in his que
agunt ab arte suspecta qz cū deus sit supra nāz simplr z supra nāz mo-
rū p̄t substantiā actū substractoz deformitati peccati rectificare p rela-
tionē ipsoz actū ad se ipsūz volūtate hoīs siue creature rōnalis diri-
gēdo. Quia igit tūc act⁹ al's p̄hibiti iuberent a diuino iperio eēnt tunc
recti. Secundo p̄ncipaliter sunt pducibiles passive vt doceri supnāl'r
z trāfferri de loco ad locū aliū q̄ motu p̄gressiuo p̄prie vturis. z gnāri
gradines in nubib⁹ p̄ter p̄suetū morē. siue succēdi ignē in aliqua regio-
ne aeris q al's fuisset ipeditus nisi p̄currisset acceleratio ab extrinseco.
Et isti possunt cuenire duob⁹ modis aut comitante libero arbitrio. aut
non comitante vt patuit in exemplis supra positis. si p̄mo mō aut libez
arbitrū p̄sentit añ actū pducibile: aut i pductōe ei⁹: aut post quoquomō
p̄sentiat. si sint actus diuina lege p̄hibiti nō pōt illos hō suscipe nisi ini-
que. Suppō. n. hic q̄ sint actus subiectū receptibiles passione tātū vt est
delatio de loco ad locū a spū. Ad act⁹ aut sic suscipiēdos aut susceptiū
est nāliter z determinate ordinatū: aut nō. si p̄rio mō. z hoc rñdēt aut p
agens nāle z naturaliter ordinatū ad hoc. z tūc nulla fit vis: aut pagēs
nō nāle nec nāliter ordiatū. z hoc rñdēt: aut illō agēs ē simplr cā p̄ia z
p̄mū agēs. z de h̄ ē nulla ē dubitatio theologo qñ immediate p̄duci pos-
sit talis actus i passiuū. aut ē nō simplr p̄mū s̄z aliqua substantia sepata:
z tūc nō pōt iprimi siue p̄duci talis actus immediate ab ipsa sepata nisi
mediante cā nāliter ordinata ad talē actū vel effectū vt p̄z de se qz al's
frustratorie eēt ordiata illa cā nālis ad nālīt agēnt: qz aut illa scōa cā nā-
lis nāliter ordinata ē p se sufficiens cā: aut nō. si sic ergo adueniēte alia
p se cā alia supfluit. aut nō ē sufficiens z tūc necessario p̄curreret alia scōa
nāliter ordinata nō aut substantia sepata: qz substantie separe nō mouent
nāliter corpora aliqua: nisi orbes quos mouent motu locali. vt p̄z ex tota
ph̄ia nālī: pducit aut p accēs applicādo agētia passis z accellerādo of-
ficiū q al's lōgo tpe p̄cessiss̄z. Ex hoc ifero duo. Prīmū q̄ nulla cā agit

immediate ad offm̄ aliquē i passo nisi nāliter ordinata ad illū pducen̄ vt
 p̄ iductiue. Scōm q̄ applicari p se nō p̄t vnū agēs alicui passo nisi in-
 ueniant nāliter ordinata adinuicē. Ex hoc ifero q̄ diabolus inueniēs
 aliquā cām dispositā ad pducen̄ affectū: et aliqd̄ passū dispositū ad su-
 scipien̄ illū vrit quadā arte occulta ad applicatōez amboz: et rō ē qz cū
 nō sit nāliter ordiat⁹ ad p se talē applicatōez o3 dicere q̄ illd̄ agat arte
 acq̄sita vel idita ab initio a deo i subtili aspiciēdo secreta nāe et exinde
 tanq̄ ab exemplari artes eliciēdo. Exquo p̄t q̄ ille act⁹ applicadi agē-
 tia passis in demone nō posset i eo pducī: nisi inueniret in se demō for-
 mā illā artis silez forme illoz applicabiliū. sicut medic⁹ nō possz appli-
 care agēda passis in stomaco egroti nisi eē i rōe medici forma imp̄ssa
 modi sanitatis iroducēde a nā: Exquo infer̄ q̄ forte ex forma imp̄ssa
 ab arte et subiecto resultat qd̄dā totū bñs i se totalitatē illā alterā ab ea
 que resultasset ex cursu agēis et patiētis mere nālū. et rō est. qz agēs
 illud ad applicatōez illā bz aliqd̄ similitudinis in passo sicut solet cā equo
 cā. Nō est. n. imaginādū qn̄ mus pductus ex putrefactōe hēat aliqd̄ di-
 uersitatis ab eo q̄ est gnātus p coitam q̄uis sit eiusdē sp̄ei que diuersi-
 tas erit saltez aliqd̄ acc̄ntale i se pabile lz nō quarti mōi. Qñ igit demō
 bz in sua arte modū agēdi et patiēdi p acc̄tis. qz dū applicat agēda pas-
 sis agit sic applicādo: et patit̄ sic recipiendo i se nouū actū tūc bz actum
 forme artis imp̄sse in intellectu suo: que forma est similitudo totalitat̄ illius
 cōponibil̄ alit̄ elicibilis q̄ pagens et patiēns nāliter applicata. Exquo
 infer̄ q̄ et si ars archimica possit eē vā ars: et pducē accelerādo aliqd̄
 verū cōpositū nāle nunq̄ m̄ erit eiusde3 pfectōis et bōitatis cui⁹ est illud
 qd̄ pducit̄ pagēs et patiēs nāle mere nāliter applicata. Ex his infer̄ q̄
 demon mouere nō pōt motu locali aut applicatōis aliqd̄ nāle qd̄ nō in-
 uenerit dispositū ad sic moueri qūo ipse demon intēdit mouē. et rō ē qz
 n̄ p̄t mouē aliqd̄ corp⁹ nisi assumēdo illd̄ aliquo mō. et hoc n̄ facit nisi p
 dispōnem quandaz et nālem cōueniētē. s. cū dispōne nālī demonis inest
 siquidez in rerū quiditatib⁹ prius natura esse tales q̄ acc̄nibus vnitas
 esse. Hnt itaqz i quātuz tales aliquid similitudinis in natura cū spiriti-
 bus. ergo p̄nt illis vniri nāliter ab extrinseco. sz mouere actu nō possunt
 nisi inuenerint ad motū illū quē intēdūt esse disposita p nāz pbisicē sū-
 prā. qz sola illa cā que efficit rē pducit passionē ad sic posse moueri et n̄
 nisi i esse nālī ad qd̄ nō ē ordinata passis angelica nā: nisi illi naturali
 fiat dispō supnālī que nō p̄t fieri nisi ab eo q̄ ē supra nāz vt infra dicet̄
 Infer̄ et q̄ qz nō ē essentialr ordinat⁹ ad talē effectū applicationis qñ

id agit nō iussu diuino pueniēs actionē nāe: et deprauās illā vt dictū ē.
est psumptuosus et larrūculus cū ipse nō indigeat opa talis artis. quē ad
modū hō indiget artib⁹ mechanicis nō deprauatibus opus nāe. et iō hō
vires arte deprauate opus nāe et peccat et ē temerari⁹ et curiose agēs. Nec
obstat si dicat qd sanās p acceleratōez medicie vī depuare opus nāe et
pnter medicia ē illicita. hoc nihil ē. qz p acceleratōez illā nō iducit p-
prie forma sanitatē: s; pibere destitutio nāe. Et iō medicina applica-
ta agētia passis applicant p nāz nulla arte adulterate formā sanitatis.
Medicina. n. id agit vt agētia passis applicata nō ipediant ad introdu-
ctiōez sanitatis intēdēde et pseruāde. si ergo ars ē talis nō est depraua-
tio opis nāe. Quādo ergo demon adiuuat aliqd vt bñmō fiat i adhibē-
do aliqua medicamīa nō depuat op⁹ nāe: s; m qz sua ars nō d; exire in
opus sine iussu diuino: cū nō indigeat illa: ē nīlomin⁹ psumptuosus. Ex
hoc infero qd demō ex sua subtilitate aliqn illudit alchimicos adhibēs
ipeditiōi agētiū. et passoz aliqd medicamīa quo mediāte nā opat et sit
optimū aux vel argētū vt alchimici allecti depangent et cōterāt tēpus
putātes id semp i sua arte posse euenire. Aut illud susceptiū nō ē nā-
liter ordiatū ad suscipiēdū talē formā vel effectū. et sic nisi disponat a
supnāli vtrute diuina que ita illud disposuit qd possit in aliquo assimilari
substātijs separatīs nedū fm eaz nāz: s; et s; supnālia. habuerūt. n. ab ini-
tio quedā supnālia a deo que nūc et retinet quoz vnū est p sentire potē-
tiā obediētiālē in creaturis erga deū si inq susceptiū nō disponat fm
potētiā. ppin quā in illa potētiā obediētiālī quā et h; nā angeloz nūq
angelus poterit introducere formā illā talē vel effectū. **E**xēpli cā. boiez
pter agitatiōez corpis posse ferri p atra nō pnt esse in boie p aliquā di-
spōitiōez. nālez. et iō diabolus nō inueniēs aliā dispōitiōez nisi nālem
nō poterit mouē sic. p aut pter nāz. sine v; admīculo corpali. qd si at rei
ipsi nāli d; indiderit aliqd supnālis dispōnis. poterit diabolus corp⁹
illud assumē et sic mouē. Quādo ergo angelus portasse d; aliqū de lo-
co ad locū latōne nō p nāli et ad maiū finē nō p corp⁹. hoc iō fuit qz illd
corpus delatū ab ipso fuit supnālīter a deo dispositū ita qd occulte quo-
dā instinctu diabolus vidēs talē dispōnez. ingessit se ad illud opandū.
Et hec dispō supnālis pnt eē i duplici d;ia. qz aut erit ad finē n imedia-
te bonū: vt patuit i corpe nri saluatoris qd sathanas subtilis suo acumi-
ne videns pp ingentes vtrutes ipsi⁹ saluatoris quez. putabat esse sanctū
viz posse supferri aerī: qm didicit elementa et parere hōib⁹ sanctis pp
euz q bitat i eis igessit se vt ferret illuz p aera atqz pp hoc tētare. Aut

erat ad finem non immediate bonum: ut quod videtur de ratione gratia gratis data de-
dit alicui malo viro quod tamen poterat attingere ad magnas virtutes dei si per
se non staret: et sic illi pariter clementia permisissent. et dum illa abutitur querit ten-
tare siue exercere homines sanctum. videtur hoc malus angelus ingerit se ad
introducenda illam formam ad quam videtur illum homines supernaturaliter esse dispositum
dispositione propinqua. Aut est immediate ad finem bonum immediate primum nul-
lo malo intercedere: ut delatio danielis primo duplici modo ingerit se potest
diabolus scilicet deo non. Ex hoc inferitur quod id quod alius fuisse miraculum quoniam scilicet fuisse
set securus effectus per illam dispositionem divinam precise postquam diabolus vel ange-
lus iungit se illi sic disposito non est miraculum. quod angelum assumere aliquid assi-
milatum sibi in aliquo accidentali operando hoc est ei naturale: et homines posse re-
cipere tale dispositionem est et ei naturale. quod tunc ad motum angeli rapit corpus. scilicet quod
persequatur tale actum solus sine aliquo naturaliter assumere est miraculum quod tunc
in illo actu esset sola actio divina. active. n. producere actum illum virtus est so-
lus dei et in eo quod ex sui natura nunquam potest habere hoc tamquam radicale male principium.
Ex hoc patet quod quoniam petrus ambulavit super aquas non fuit portatus ab ange-
lo sed a sola virtute divina: et sic quoniam paulus fuit sub aquis. xxiiij. horis non fuit
sibi ministratus aer ab angelo sed sola divina virtute preservatus. Notandum tamen quod ali-
quando assumptio angelorum fuit miraculosa et hoc quoniam illi assumptio in-
creta est virtus divina: quod tunc cognoscimus quoniam modus deferendi est impossibi-
lis omni per naturam aut alteri aut utriusque: ut quod abacuc deferret per capillum et
per tanta terrarum spacia in tantum parvo momento: et sic de philippo: belia: et be-
liseo qui in momento fuerunt ab angelo delati quod non capis natura hominis.
Ex quo infero quod tali modo non potest deferre diabolus. quod siue dela-
tioni non concurrat gratia gratum faciens. Et ideo non potest esse testis
divine assumptionis in homine: et tandem quoniam divina vis movet id quod non est
aptum naturam moveri: et motus eius est immediate ad finem bonum. quod videtur nullus ma-
lus intercedit sicut vidimus in exemplis ante dictis: tunc illi motui non potest adesse
se malus angelus sed bonus duxat. Ex his patet quod angelus per naturam non potest por-
tare homines de loco ad locum: nisi altero duorum modorum aut per aliquod corpus
quod est aptum naturam alius deferre illum per dispositionem naturalem repletam in homine: aut per
dispositionem immediate divinam quam invenit in eo. Primus modus est naturalis in
utroque quod angelus habet per naturam suam ut noverit tale arte exercere ut deum est.
Secundus modus est supernaturalis utriusque: quod monstratur per hoc: quod et homo et angelus
recipiunt aliquid supernaturaliter a deo siue sit bonus uterque siue malus: siue alter
bonus alter malus. Et cum hoc stat quod in neutro hoc sit miraculum. quod cum homo
sit capax per naturam huius assumptionis ab angelo: et angelus sit capax huius

effectus et gratie gratis date non erit miraculum. cum ille angelus delationis sit angelus qui mouet se de loco ad locum ex sui natura licet non naturaliter. **E**x his infero quod si nulla illarum disponunt interueniret esset penitus miraculum quod nisi a deo simpliciter fieri potest. quia miracula non fiunt ad finem malum sed aut ad probandos firmos: aut ad exercendos bonos. si daretur quod deus faceret miracula per malos per bonos quod tamen non sentio fieri: Si modo hoc non obstat veritati catholice infero et quod occulto instinctu deus permittit diabolum aliquam formam tales in aliquo subiecto nedum altero tamen illorum modorum introduci: sed passim alterutra aut ad finem semper mediate bonum: ut quando exercet bonos in se vel in alijs: ut fuit in nostro saluatore quem exercuit per nos et in nobis: et quando iustitia dei manifestatur in eo quod est preparatus et dispositus ad actum naturaliter: ut de eo quod per repletionem bonorum iam est in propria dispositione introducende forme spermatis qui ideo permittit illud ut aut exerceatur: aut humilietur: aut si forte meruerit per aliquod peccatum iterum prouocetur ad ruinam. **E**xemplum est in incubis et succubis. Diabolus. n. non produceret actum libidinis in corpore hominis per applicationem corporis aerei nisi inuenerit corpus hominis ita naturaliter dispositum. Quoniam ergo est dispositum et cum hoc peruenit voluntas assensus et appetitus tunc quia diuina iustitia vult ut talis per id quod habet iam naturaliter expletum virtualiter in causa possit exire in actum. aliter esset illa potentia naturalis frustratoria. ideo permittit diabolum applicare agentia passis ut perfecte producantur actus et sic ut tandem reluceat diuina iustitia que vult quod ex eo quod quis male vtitur aut naturaliter aut supernaturaliter puniatur et in vita. peccatum. n. est maxima pena et est pena peccati. Infero et ex his quod impossibile est diabolum ferre homines ad ludum cum non sint naturaliter neque supernaturaliter ad hoc dispositi. naturaliter quidem non. quia nulla inest passio homini quod transferat de loco ad locum motu tali nisi per corpora: ut patuit. et est manifestum recte phantibus supernaturaliter et non: quia isti tales ut supponitur ab inquisitoribus negant deum in principio et calcant crucem: et sunt sepe numero quedam ignobiles vetule: aut persone idiote atque simplices grosse et rurales et illi maxime fiunt hec prestigia. **E**t propterea si essent supernaturaliter dispositi atque dato quod essent notabiles persone hoc fieret a deo ad aliquem finem bonum mediate vel immediate consequendum. **E**x delatione autem homini nullus sequitur talis finis: pro quod non ut ipsi delati fiant meliores: neque ut peccatum quod antea incoactum fuerat per voluntatem expleatur in carne sua ad maiorem eorum ruinam ut manifestetur iustitia dei: quia illa delatio nihil facit ad hoc. poterat. n. et in loco in quo sunt sine morantur peccata carnalia explere siue blasphemare deum. Quod si dixeris hoc est falsum: quia in illo ludo percutiunt simul licet et ducunt choreas quod non possit fieri ubi sunt. hoc nihil est. quia ducere choreas non est simpliciter peccatum:

nec est simplicit̃ dispō nature nisi fm q̃ mor⁹. ⁊ iō mala volūtas suffi-
ciebat in loco in quo erant. Quod aut̃ ibi cōcūbāt licētus hoc nō est mō
strare diuinā iustitiā q̃ tūc excedūt quodāmo penā peccati. pena enim
peccati est q̃ hō remordeat aliquo modo ad inchoatōez dīnorū sem-
piterni alibi p̃ficiendū: s̃ relaxari ad licentiā hoc nō est iustitie dei iū-
diciū s̃ furoris: q̃ ṽz sit ṽt nō sentiunt. ⁊ sic longius fuit a cōmissiōe ad
deū. Præterea illaz licentiā poterat vnusquisq̃ sibi in domo p̃pria ṽ
dicare aliquo modo peccādi ē actualiter ṽt constat interueniete opera
diaboli. ⁊ sic est blasfemia s̃ maior ratio cōcludens est hec. Quod. s̃ vi-
deret̃ oculus p̃parare aliquē supernaturaliter simpliciter ad peccatum
q̃d est impossibile. Quod aut̃ ita esset patet q̃ isti isti agentes in hoc lu-
do nō exercent aliquēz virūz bonū cūz nō sit ibi dīscēptatio fidei aut ali-
cuius alterius virtutis quēadmodum fuit tēpore simonis magi contra
apostolos nec ē inuenit̃ aliquid dispōis in natura q̃d iclinet ad exer-
cendum actūz libidinis in tali loco: dato enim q̃ in natura hominis sit
procliuitas ⁊ dispositio ad libidinē non tñ ṽt sit in tali loco faciendam.
Quod si dixeris exercēt inquisitores qui dep̃hebunt eorūz malitiam
hoc nihil est q̃ ad illoz cōuincendā heresiz satis est q̃ credāt diabolo
illudenti ⁊ fallenti eos in illis prophanis insomnijs ⁊ q̃ abnegauerint
christū ⁊ pene tota vis heresis eorū est q̃ credunt istā portationē a de-
mone que est impossibilis q̃ ṽt supra est solius potētie diuine qñ. s̃. nul-
la ē dispō nālis neq̃ supnālis ṽt. s̃. dcm ē ⁊ ṽt probatū est nullaz esse in
hoc casu. Ex hoc infero primo q̃ inquisitores faciētes capi eos qui ac-
cusant̃ ab istis lamijs eo q̃d viderint illos in ludo peccant gravissime
cum sit falsissimum ⁊ impossibile q̃ viderint eosdē sic accusatos in tali
ludo. Infero scōdo q̃ inquisitores sic credētes sunt heretici si modo p̃-
teruiter crediderint hoies ṽt preferūt ad ludūz h̃mōi deferri posse. In-
fero tertio q̃ accusantes ⁊ inquisitores tenent̃ ad restitutionē fame ac-
cusatoz ⁊ restitutionē bonorum ablatoz. Infero quarto q̃ accusatione
h̃mōi improbāda nullus pōt dici fautor hereticorū imo ecōuerso p̃sen-
tiendo ⁊ fauendo est fautor hereticorū: cū faueat heresi dānate per cō-
cilium. 26. q. 4. c. epi. Ex his remanet probatū argumētū in oppositū
⁊ ex his que dicta sunt p̃z responsio ad argumēta principalia q̃z primū
p̃cedit quādo inueniūt corpora ad hoc disposita cuiusmodi sunt orbes
qui sunt dispositi naturaliter ad moueri q̃z ṽt cōter tencēt sunt animati
anima quadā viuēte qua mediāte sunt ita dispositi in potentia p̃pin-
qua vel si hoc non recipiat̃ sunt dispositi supnaturaliter a prima causa.

Secundum et pcedit de dispositione supnaturali et similiter dicendum est
ad exempla. Et qz inquisitores grossi atqz scioli nitunt se comitari quo
dam pallio cuiusdam expositionis ipsorum que est et nihilominus erronea
et contra mentem sacri concilij ideo capitulum ipsum hic exponam inferius.
Pro declaratione itaqz huius capituli suppono rationes suprapositas esse
veras ut experientia comprobabit: qz quanto magis fuerint ventilate tanto
magis elucescet ipsarum veritas. Suppono item qd in textu illius capituli
inveniuntur isti actus equitare: pertransire: obedire: euocari. Quod igitur
istud capitulum intendat declarare innuolatos esse errore damissimo cre
dentes homini de quibus in corpore mee questionis: arguo sic v3. neqz cre
dere aliquem se obedire di. ne atqz euocari ad suum deus e bnticu ergo
solus equitare et ptrasire aliqua terrarum spacia. pbatio antecedens qz ut p3
qn qs facit peccatum seruus est peccati et seruit peccato. Et ita dato qd dya
na sit nihil qz idolum: tamen quia in idolo seruitur diabolo. ideo cre
dere hoc posse fieri non est hereticum. quando etiam quis alicuius a
diabolo ad homini faciendum dicitur euocari. imo etiam nihil obstat posse
sensibiliter euocari. Hec duo patent. Et pmo primum qz naturaliter su
mus filij ire et psequenter inclinari ad idolatriam sicut ad cetera pecca
ta. Scdm etiam p3 quia aer est in potentia propinqua dispositus ut sit
sonabilis a diabolo per artem suam occultam quam nouit ratione qua
supra. et aures nostre sunt etiam disposite ut ab aere suscipiant tale for
mam vocis: et sic p3 ans. pna nota: quia cum ille textus dicat illos here
ticos qui putant illos actus exercere non intelligit de illis quos palam
est posse produci aliquo modo naturaliter. sed d illis in quibus est an
nexus aliquid numinis cuius modi sunt equitare pertransire. Tu eniz
ut visus est superius nullo modo homo sit naturaliter dispositus ad sic
ferri. nec etiam supernaturaliter. quia ut supra visum est. videret deus
disponere simpliciter ad peccatum nullo bono fine habito: constat qd im
possibile sit diabolum ferre homini homines per hunc modum equitatio
nis et pertransitionis. Et dato qd supnaturaliter disponerent a deo. tunc
non haberet potestatem diabolus illos sic ferendi: qz iste actus dispo
sitionis et lationis cum esset sine fine aliquo bono pertinente ad creatu
ram. sola tunc potestate diuina miraculose ferrent. Ex hoc sequit cor
relarie qd tunc attribuere hanc lationem alicui creature esset etiam here
ticum. Nec obstat si dicatur ergo potest esse qd ita sit qd deus illas deffe
rat hoc modo: qz hoc nihil valet. Cum supra constiterit qd illi actus qui
non sunt diuina lege premissi aut iussi non sunt nisi a solo deo rectifica-

bilis. et quod ita rectificent non est credendum nisi constet ex reuella-
tione diuina. imo plus dixerim quod potentia diuina absoluta non posset hos sic
ferre ad hunc finem ut blasphemarent deum. etiam postea alio bono fine
per impossibile subsecuto: cum deus non possit contra primum manda-
tum prime tabule. quia alius negaret seipsum quod est impossibile. Con-
firmat. Nullus credens aliquid posse fieri cui ex natura rei non repu-
gnat posse fieri. ceteri poterunt bene. homo credens seipsum fuisse diabolo et euo-
cari ad fuitum eius credens aliquid posse fieri cui ex natura rei non repugnat
posse fieri. ergo talis non est hereticus. sed cum textus involuat talem hereticum. ergo per
illos duos primos actus. proba nunc per impossibile sic. Nullus credens
aliquid posse fieri. cui ex natura rei non repugnat posse fieri: ceteri poterunt
eius hereticus. lamia existimans se deferri corporaliter a demone prout
in textu continetur credit aliquid fieri cui ex natura rei non repugnat fieri
ergo lamia non est heretica. consequens est falsum et hereticum. ergo et
antecedens: probatio maioris: tum quia nullibi inuenitur prohibitum hu-
iusmodi posse credere que de sui natura non repugnat posse fieri: quia
que a deo sunt ordinata sunt ut inquit Paulus. Tum quia non est prohi-
bitum scire quicquid est vel potest esse: cum talia sint obiectum intelle-
ctus. minor est aduersarij: qui dicit quod ad hoc quod censeant heretice oportet
concurrere omnes illos actus: videlicet equitare: pertransire: seruire: euo-
cari. modo probatum est quod seruire et euocari non sunt actus prohibiti
immo possibiles. ergo cum illos non sit prohibitum credere ergo nec etiam
equitare et pertransire. probatio falsitatis consequentis: quia tunc videretur
concilium errasse. et consequenter christum dixisse mendacium qui dicit
vobiscum sum usque ad consummationem seculi: et quoniam aliqui fatui ha-
bent hanc fugam quia dicunt illud concilium non fuisse canonice cele-
bratum oportet ipsos hoc probare: quia qua ratione dicunt illud non fuisse
canonice celebratum: eadem ratione dicam et de ceteris. constat enim
illud capitulum habere gloriam. nec computari inter palleas et esse soleniter
canonizatum inter decerta pontificum. et iteque si considerent rationes que
supra tacte sunt. proculdubio teste conscientia reuocabit se omnis errabundus
seposita protervia que maxime solet tenere captiuos eos qui miser-
rime prolapsi sunt qui si rescipiunt ostendunt se non fuisse malignos
et proprio iudicio condemnatos. quod si tamen distinguere de obedientia
et seruitio ad quod euocari videntur iste lamie: quia videlicet obedientia alia est
que est affectio voluntatis coniuncte deo: ut inquit Anselmus. Alia est que
est debita reuerentia minoris ad maiores: et tunc arg. superius facta con-

cederent de obedientia scđo modo dicta non autem de obedientia p̄io
modo dicta. & sic oportet omnia illa simul concurrere vt posset censi
quis esse hereticus. hoc nihil valet: q̄z imo tunc hoc adiunat argumēta
mea q̄z euocare ad obedientiam talem nulli competit nisi soli deo: & sic
illud etiam solum per se si crederetur fieri a diabolo faceret heresim &
non minus si putaretur q̄ talis obedientia competat diabolo. imo plus
dixerim q̄ si etiam obedientia scđo modo dicta & proprie sumpta acci
piatur pro ea obedientia que est informata charitate. sic etiam soli deo
competit: nec alteri valet attribui. Qđ autē quis vere obediat superiori
suo. hoc est soli deo & sicut supra. In argumētis igitur intelligebā de obe
dientia in diabolum que est inobedientia dei. & illud idem intelligo de
servitio. Et hec de questione dicta sufficiant quam sacrosancte romane
ecclesie indicandam submitto. & interim donec aliud ab eadez determi
natūz nō fuerit firmissime teneo qđ superius annotavi.

Editum a fratre Samuele de cassinis or. minor
ob. regularis dic. 6. **AE** ay anno. 1404.

Errores in hoc libello.

Carta secūda linea. 49. suppono. linea eadez solum. eadem passim.
linea. 61. dupliciter. linea. 63. dupliciter. linea. 73. effectum.

Carta tertia linea. j. effectum. 4. effectū. in. ii. agentia. 19. agentia. 23.
alchimica. 34. passim. 44. prohibet. 62. aera. Omissa i linea. 71. ante
li. vt patuit. & hoc dupl'r primo. Omissa in. 74. ante li. aut erat & sic
finis malus ipsius diaboli sub bono dei.

Omissa in carta. 4. li. 6. ante li. aut est imediate & sic finis malus ip
sius hominis sub bono dei. 46. alterutra.

Carta. 4. linea. 4. remorsus. 6. sentiat. li. eadez cōuersione. 16. sic. 46.
damnatissimo. 48. eius.

